

Lærervejledning

I alle forløb i fortælle.dk er der mulighed for især at arbejde med

- Mundtlig fremstilling
- Kropssprog
- Fortolkning

Mange fortællinger kan stå alene og give eleverne en æstetisk oplevelse. En efterfølgende klassesamtale kan runde oplevelsen og forståelsen af.

I alle forløbene med opgaver skal eleverne have en forforståelse for den tekst, de skal høre, de skal arbejde med teksten, og de skal reflektere over, hvad de har lært.

Forløbene kan anvendes i uddrag eller i deres helhed, fx

- 2-4 lektioner (Indskoling)
- 2-6 lektioner (Melletrin)
- 2-8 lektioner (Udskoling)

I fortællingerne på norsk og svensk er det oplagt at arbejde med nabosprog.

På alle klassetrin skal eleverne arbejde med de 4 kompetenceområder og de tilhørende kompetencemål

- Læsning
- Fremstilling
- Fortolkning
- Kommunikation

Færdigheds- og vidensområderne giver retning på arbejdet (obligatorisk), og færdigheds- og vidensmålene giver inspiration til arbejdet (vejledende).

Ofte består et undervisningsforløb af stof fra flere forskellige områder.

Da fortælle.dk bygger på mundtlige fortællinger, vil det være naturligt at lægge fokus på netop dette område.

Hvad er det, den mundtlige fortælling kan?

Hvad kan eleverne lære af at arbejde med?

- Mundtlig fremstilling
- Kropssprog
- Fortolkning

Eleverne vil opleve fortællere, der med deres mundtlige fremstillinger, brug af kropssprog og stemme lægger deres forståelse og fortolkning ind i fortællingerne.

Det kan eleverne lade sig inspirere af, når de skal læse op, fortælle og fortolke.

Hodja og det gamle æsel

Udskoling (7.-9. klasse)

Målet med at arbejde med *Hodja og det gamle æsel*, *Lille Klaus og Store Klaus* og *Britta-artikler* er, at eleverne både arbejder med mundtlige fortællinger, kropssprog, fortolkning, en skrevet tekst og intertekstualitet og lighedspunkter mellem de tre tekster.

Målet er desuden at få kendskab til Hodjafortællingerne, som er kendt af de fleste børn i Tyrkiet og de nærliggende lande i Asien.

I forhold til Fælles Mål vil det især være nedenstående, der kommer i spil.

Fortolkning (Oplevelse og indlevelse, Undersøgelse, Fortolkning, Vurdering, Perspektivering)

Eleven kan forholde sig til kultur, identitet og sprog gennem systematisk undersøgelse og diskussion af litteratur og andre æstetiske tekster.

Kommunikation (Dialog, Krop og drama, Sprog og kultur, Sproglig bevidsthed)

Eleven kan deltage reflekteret i kommunikation om komplekse formelle og sociale situationer.

MÅL

Du kan fortolke *Hodja og det gamle æsel*.

Du kan sammenligne Hodjafortællingen med *Lille Klaus og Store Klaus* og finde ligheder.

Du kan sætte de to fortællinger i et nutidigt perspektiv til Britta-sagen.

Tidsforbrug: 2-8 lektioner

Aktivitet

Til læreren	Elevaktivitet
Eleverne får en kort baggrundsvideo om Nasreddin Hodja og taler om tegningerne.	Introark Samtale om introarket.
Efter 1. lytning skal eleverne skrive stikord til <i>Hodja og det gamle æsel</i> og diskutere en fortolkning. Der rundes af med en lærerstyret klassesamtale.	Hodja og det gamle æsel Lyt til <i>Hodja og det gamle æsel</i> Skriv stikord til handlingen. Diskuter en fortolkning.
Under og efter 2. lytning skal eleverne notere stikord til fortællerens kropssprog og stemme.	Kropssprog og stemme <ul style="list-style-type: none"> Læg mærke til fortællerens kropssprog og stemme. Beskriv, hvad I lægger mærke til om kropssprog og stemme.
Under 3. lytning skal eleverne skrive stikord til <i>Lille Klaus og Store Klaus</i> og diskutere en fortolkning. Der rundes af med en lærerstyret klassesamtale.	Lille Klaus og Store Klaus Lyt til <i>Lille Klaus og Store Klaus</i> Skriv stikord til handlingen Diskuter en fortolkning
Eleverne skal finde ligheder og forskelle mellem de to tekster, fx Den, der umiddelbart virker dum, klarer sig bedst Lighed: Hodja snyder manden, der vil købe æslet, ligesom Lille Klaus snyder Store Klaus. Forskel: Æslet, den svageste, bliver slået til sidst. Lille Klaus, den svageste, går det godt til sidst.	Sammenligning Udfyld sammenligningsarket med ligheder og forskelle mellem de to tekster.
Eleverne skal nu gå på nettet og finde Britta-artikler. Parvis skal eleverne diskutere indholdet af de artikler, de har fundet og læst. Britta-arket udfyldes, fx Det er svært at forstå, at en betroet medarbejder handler sådan (etos). Det virker indlysende, at Brittias døtre vidste noget om bedrageriet (logos). Jeg bliver så sur, når jeg tænker på alle de penge, som andre mennesker skulle have haft (patos). I alle tre tekster er der nogen, der snyder på den ene eller den anden måde.	Britta-artikler Find i grupper en eller flere artikler om Britta-sagen. Læs artiklen/artiklerne
Afsluttende refleksion	Refleksion Udfyld refleksionsarket

Hodja og det gamle æsel

Supplerende stof:

Du kan høre 7 nye fortællinger på *Nasreddin Hodja 1*

Du kan høre 7 nye fortællinger på *Nasreddin Hodja 2*

Du kan høre *Hodja historier fra Norge på norsk*

Du kan også finde mange Hodjafortællinger på engelsk.

Måske kan I arbejde med nogle af dem i et par engelsklektioner.

Hodja fortællinger på engelsk:

<http://u.cs.biu.ac.il/~schiff/Net/front.html>

Hodja og det gamle æsel

Introark

Målet med at arbejde med *Hodja og det gamle æsel*, *Lille Klaus og Store Klaus* og *Britta-artikler* er, at du både arbejder med mundtlige fortællinger, kropssprog, fortolkning, en skrevet tekst og lighedspunkter mellem de tre tekster.

Målet er desuden at få kendskab til Hodjafortællingerne, som er kendt af de fleste børn i Tyrkiet og de nærliggende lande i Asien.

Nasreddin Hodja var en mand, der levede fra 1208-1284 i Tyrkiet. Han studerede islam og fungerede i en periode som Imam.

Han var meget vellidt og havde altid underfundige svar på mange spørgsmål.

Med tiden er han blevet en slags fiktiv person forbundet med humoristiske historier og anekdoter, som sætter forskellige situationer i nyt perspektiv – ofte på uventede og skæve måder.

Han var både som virkelig og fiktiv person en mand af folket, bl.a. repræsenteret ved, at han altid var og er forbundet med sit æsel.

”Overklassen” derimod rider ofte på heste eller har mange heste.

Mange lande har bestemte historier, fortællinger, sagn eller eventyr, som de fleste børn kender. I Tyrkiet er det Hodjahistorierne. I Danmark kender alle børn H.C. Andersens eventyr.

1. Her ser du en tegning af Hodja, som rider baglæns på sit æsel.
Først skal du arbejde med fortællingen om *Hodja og det gamle æsel*.
2. Derefter skal du arbejde med H.C. Andersens eventyr *Lille Klaus og Store Klaus*.
De to fortællinger har mange lighedspunkter, som du skal se nærmere på.
3. Til allersidst skal du sætte de to fortællinger i perspektiv til en nutidig, autentisk begivenhed, som i medier bliver kaldt Britta-sagen

<https://www.e-motivation.net/nasreddin-hodja-joke/>

<https://archive.org/details/eventyrogistori01ande/page/n12>

Tegning 1

En dag red Hodja af sted på sit æsel. Han sad omvendt på æslet og nogle venner spurgte: "Hvorfor sidder du sådan på æslet?"

Hodja svarede: "Hvis jeg sad med front fremad, ville I være bag mig. Hvis I stillede jer foran mig, ville jeg være bag jer. Derfor er der her den mest logiske måde at ride på."

Tegning 2

Store Klaus har lige slået Lille Klaus' eneste hest ihjel, fordi Lille Klaus bliver ved med at sige: "Hyp, alle mine heste!", selvom der kun er en hest, der tilhører ham. Lille Klaus bliver ked af det og græder.

Hvad lægger I mærke til på billederne?

Hodja og det gamle æsel

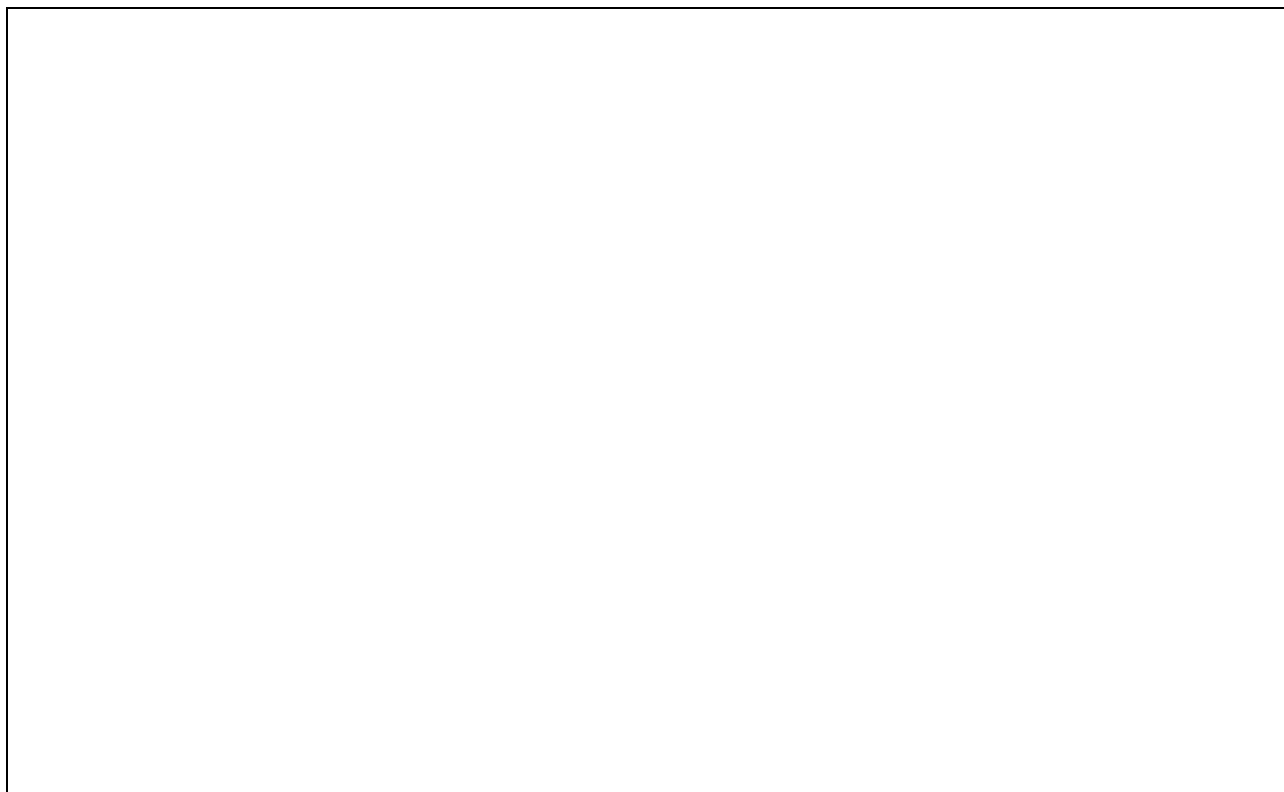
Hodja og det gamle æsel

Hør historien.

Skriv stikord til fortællingen – handlingens hovedpunkter.

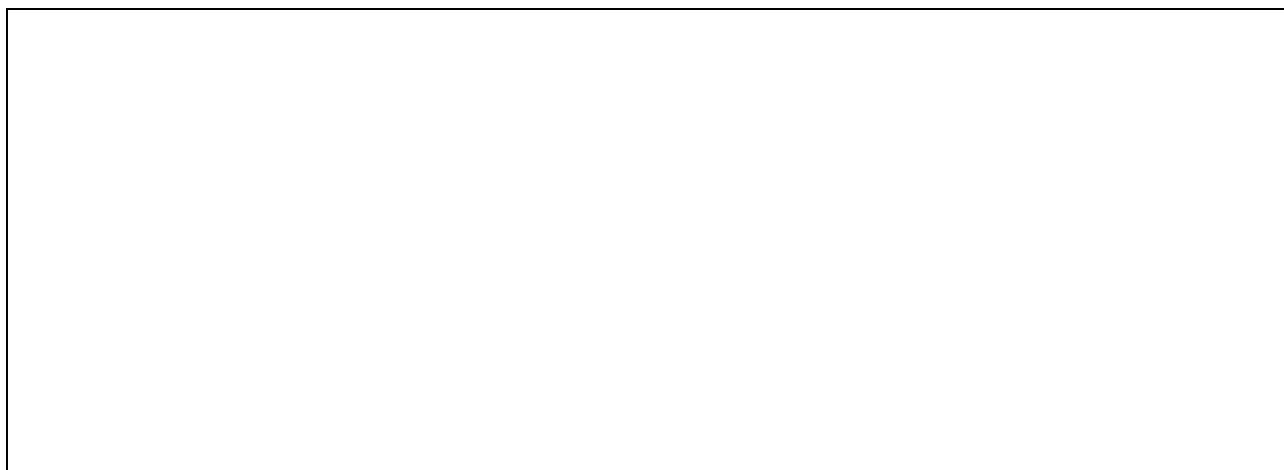
Diskuter i grupper, hvad I mener, fortællingen betyder.

Afslut med en klassesamtale.

Kropssprog og stemme

Hvordan bruger fortælleren sit kropssprog og sin stemme? Giv eksempler

Hodja og det gamle æsel

Lille Klaus og Store Klaus

Hør historien

Skriv stikord til fortællingen – handlingens hovedpunkter.

Diskuter i grupper, hvad I mener, fortællingen betyder.

Afslut med en klassesamtale.

Hodja og det gamle æsel

Sammenligning

Lav i grupper en sammenligning mellem *Hodja og det gamle æsel* og *Lille Klaus og Store Klaus*.

Find ligheder og forskelle.

Hvem er stærk, og hvem er svag?

Hvem er klog, og hvem er dum?

Hvem snyder hvem?

Hvem holder I med? Begrund.

Ligheder	Forskelle

Hodja og det gamle æsel

Britta-artikler

- Find en eller flere artikler om Britta-sagen. Læs dem
- Med baggrund i *Hodja og det gamle æsel*, *Lille Klaus og Store Klaus* og den tekst/de tekster, I nu har læst, skal I parvis diskutere Britta-sagen.
- Hvorfor sker det?
- Hvad kan bevæggrundene være?
- Hvilken forskel gør det, at Britta-sagen sker i nutiden?

Når I diskuterer og argumenterer for jeres egen holdning, kan I bruge etos, logos og patos. Sæt argumenter ind i skemaet.

APPELFORMER	ARGUMENT
ETOS (etik, troværdighed)	
LOGOS (logik, fornuft)	
PATOS (passion, følelser)	

Hodja og det gamle æsel

Refleksion

Du har nu arbejdet med *Hodja og det gamle æsel*, *Lille Klaus og Store Klaus* og måske nogle *Britta*-artikler.

Målet var at arbejde med mundtlige fortællinger, kropssprog, fortolkning, en skrevet tekst og at diskutere lighedspunkter mellem teksterne.

Hvad ved du om Nasreddin Hodja?	
Hvilken tekst synes du bedst om? Begrund.	
Hvor gjorde fortællerens kropssprog og/eller stemme mest indtryk på dig?	
Var det svært at finde ligheder og forskelle mellem <i>Hodja og det gamle æsel</i> og <i>Lille Klaus og Store Klaus</i>	
Hvordan virkede det at skulle tage stilling til Britta-sagen på baggrund af de to første tekster?	